ומין ל"ל חדשים בישנים • פסק למטר לו ישנים לא יערב בהן חדשים שהישנים יבישין ועושין קמח יותר מן החדשים: מפני שמשביחו • קשה משביח את הדך לפיכך פסק עמו דך מערב בו קשה [ב] ודוקא קתני קשה בדך ולא דך בקשה פסק עמו קשה לא יערב בו את הדך [ג] וכן אין לריך לומר חדשים בישנים-דוקא, אבל ישנים בחדשים שפיל למי: אין מערבין שמרי יין ביין • בגמרא מפרש לה: ימכרנו בחנות פרוטה פרוטה: אלא א"כ מודיעו • לכל אחד ואחד מהן שמיס מערבין בו: ולא לתגר • ימכרנו ביחד ואף על פי שמודיעו: לפי שאינו לוקחו אלא לרמות • ולמכרו בחנות: מקום שנהגו להטיל מים ביין ימילו • דכיון שנהגו אין כאן מעות שכל הייעות בחזקת כן: הטגר נוטל ממשה גרנות וכו' • שהכל יודעין בו שלא גדלו בשדותיו ומביו אדם הרבה לוקח ובחזקת כן לוקחין: מגורה • = אולר שאוגרין בו תבואה, "גורן" הוא שדשין וזורין בו את התבואה ודרך התגר לקנות מבעלי בתים בשעת הגורן ולהכניס למגורה שלו: אלא יחכוין לערב • ולהוציא קול לקנות הרוב ממקום שמשובח לערב בו ממקום אחר ושניהן שבורין שכל הפירות מלאתו מקום: גמ' ת"ר אין לריך לומר חדשות מארבע • שאין בשלא: וישנות משלש • שאין בשלא: דאין מערבין • חדשות בישנות דהואיל ובחזקת ישנות מוכרן כמלא מאלהו ומוכר לו זולות בתורת יקרות: אלא לפי חדשות משלש וישנות מארבע אין מערבין • ואע"פ שהחדשות יקרות מהן: מפני שאדם רוצה לישנן • מפני שעילוי דמיהן של חדשות אינן מפני שהן טובות כישנות אלא שאדם רוצה לישנן, וזה שפסק עמו על הישנות אינו רוצה לישנן לפיכך אסור לערב בהן חדשות ואפי' מעולות בדמים: עדא אמרי • זאת אומרת כל עדא כמו הדא: באמת בשל תורה. מדיהב טעם למילתי' מפני שמשביחו ואין לגמגם בדבר ונקט בה למתני' "באמת" ש"מ כל היכא דתני באמת הלכה ואין לחסס ולגמגם בדבר: ובין הגיחות שנו • דמשביחו שהוסמין זה עם זה ונעשים טעם אחד אבל לאחר הגיחות שכבר קלטו כל אחד ריחו וטעמו אין משביחו אלא פוגמו: דידעי • הכל יודעים שהוחזק לערב: כדבר שנעשה • שאדם טועם קודם שלקחו ויכול להבחין שנתערב בו: ובא מדקתני סיפא • ומפליג בין הודיעו-ללא הודיעו מכלל דרישא דקתני "אבל נותן לו את שמריו" אע"ג דלא אודעיה: של אמש • מיין שנפה אמש ונשארו השמרים אין מערבין אותו ביין שנפה היום, שמרי יין זה מקולקלין יין אחר: אבל נותן סוף לו את שמריו • של יין עצמו, ויום, ואמש-לאו דוקא והוא הדין ליום ויום מסתי חביות אלא אורחא דמילתא נקט דסתם יום ואמש מסתי חביות • בשופך יין • כל דבר הגלול הנזרק בנחת מכלי אל כלי שלא יתערבו בו שמרים קרוי לה שפייה: מוגיה • נתן בו מים שכן דרכו: כמים • מבוסס וטוב: ובא אגן מגן ולא לתגר שאינו אלא לרמות כו' • וחטוטי הייט תגר ויחזור חטוטי זה וימכרנו בחזקת יין בחטות והרי המים מערבין בו ואתה מכרת לו ואיכא לפני עור (ויקרא יט): מודיעו דידי מידע ידיע • שאני נתן בו מים הרבה: וכי פיפא מייפי ממרא מייא ומערב ביה • עד שלא יהא ניכר טעם המים • א"כ • דלכולי האי חיישינן: אין לדבר סוף • שאף המים לבדם אסור למכור לחטוטי שמא יערבם ביין ולא חשו אלא בזמן שאני מוכר לו דבר הנעשה לרמות בו כמות שהוא עכשיו: למאנה לשנים ולרבים • הכל כמנהג המדינה יטיל מים אם מחצה מחצה אם שנים שנים • מתני' ולא יפחות אם משער • למכור בזול מפני שמרגיל לבא אצלו ומקפיד מזונתו חביתו: זכור לטוב • שמתוך כך לוגרי פירות מוכרין בזול: גריסין • פולין גדולות בריחים אחת לשתים: לא יבור אם הפסולת • לפי שמתוך שברלות יפות הוא מעלה על דמיהם הרבה מדמי הפסולת שנטל מהם: והכמים מתירין • הטעמא מפרש בגמרא: ומודים שלא יבור מעל פי המנורה • למעלה הברלות יפות ואת הפסולת שבתוכו לא בירר: לפי שאינו אלא כנוגב אם הפן • בבריה זו: ואין מפרכסין • מפ' בגמרא: לא אם האדם • עבד כנעני הטומד לימכר: גמ' שיפקי • פרוש"ש: מאי טעמא • נקט זכור לטוב לשון ברכה: משום

ואין ל"ל חדשים בישנים • משום דאמר בפ' המוכר את הספינה (ב"ב דף נא:) הכל מילי עתיקי מעלו בר מתמרי שיכרא יהרסנא: [מאי] (אבל) נתן לו שמריו דקמודע ליה דס"ל דאפ"ה אסור שלא ירמה בו אחרים: רבא אייתו ליה חמרא רבא גרסינן דאשכחן שהיתה מזיגתו משונה כדאמרינן בגדרים (דף נה:) ובכילד מעברין (עירובין דף נד:) דמיא האי מזיגא למזגא דרבא בריה דרב יוסף בר *(חייא) והשתא ניחא הא דאמר רבא בפרק המוליא יין (שבת דף עז: ושם ד"ה דאמר) כל חמרא דלא דרי על חד תלת מיא לאו חמרא הוא ובפרק אחד דיני ממונות (סנהדרין לז:) אמרינן אל יחסר המזג שאם הוא רכו מהם לאחת אם יש שם כ"ג כנגד סנהדרי קטנה יוצאים ואם לאו אין יוצאים משמע דמזיגה על חד תרי דקרא [אייתי] במזיגה שאם בני אדם ומיהו קשה דמשמע התם דס"ל לרבא דעיקר מזיגה כך היא דמוקי מתני' דבמזוג ב' חלקים מים ואחד יין ביין השרוני דוקא דרפי וגרלה דרבא מוקי מזיגה דקרא דאל יחסר המזג ביין השרוני והרב מנחם מיוקי פירש דאל יחסר המזג שלא יחסרו כ' מסנהדרי גדולה דמזג בגימ' כ' אבל אם יחסר מ"מ ישאלו כ"ב ואין ב"ד שקול מוסיפין עליהם אחד הרי כ"ג *ומיהו בירושלמי משמע דאיירי במזיגת יין ממש:

הדרן עלך הזהב

הגהות הב"ח

(א) גמ' וכי תימא מאי אבל נותן:

הגהות הגר"א

[א] גמ' ת"ר אל"ל כו'. נ"ב גירסת הרי"ף להיפך ור"ל דלא יערב לו ישנים בחדשים ועל רישא דמתני' (ועמ"ש רבינו בח"מ סי' רכ"ח): [ב] רש"י ד"ה מפני. ודוקא כו'. נ"ב אבל הרא"ש לא כתב כן: [ג] שם וכן כו'. נ"ב אבל הרי"ף מולק פ"ז ולכן אמרה המתני' דוקא על יין וכן פ' הרא"ש.

קצא א מיי' פי"ח מהל' מכירה הל' ה סמג לאוין קפ טוש"ע ח"מ סי' רכח סעיף יא:

קצב ב מיי' שם הל' ח טוש"ע שם סעיף טו:

קצג ג מיי' שם הל' ו טוש"ע שם סעיף יב: [המגיד ל"ל]

קצד ד מיי' שם טוש"ע שם סעיף יג:

קצה ה מיי' שם הל' ז טוש"ע שם סעיף טז:

קצו ו ז מיי' שם הל' ה טוש"ע שם סעיף יא:

קצז ח מיי' שם הל' ת טוש"ע שם סעיף טו:

קצח ט עיין במ"מ שם הל' ו טוש"ע שם סעיף יד:

קצט י טוש"ע שם סעיף יג: [י] [מיי' שם הלכה ו]

ר כ ל מיי' שם הלכה ד טוש"ע שם סעיף יח:

רא מ נ מיי' שם טוש"ע שם סעיף יז:

[וע' תוס' סנהדרין יד: ד"ה אל יחסר וכב"ב לו: ד"ה כל]

רב ס מיי' שם הל' כ טוש"ע שם סעיף ט:

נוסא לערך דברים ב"ן

(*) מאמר דבר יעקב: ... מאמר אחרון בפרשת ... בדברי ... אמר ... אמר ... אמר ... אמר ... אמר ... אמר ... אמר ...

(*) נ"ל דקאי אנא דקאי אדעתי' ... דקאי אדעתי' ... ביריות

(*) מאמר דבר יעקב: ... מאמר אחרון בפרשת ... בדברי ... אמר ... אמר ... אמר ... אמר ... אמר ... אמר ... אמר ...